

Lupul din Țara Huțulilor de Mircea Streinul și extremismul stereotipic în cadrul grupului etnic Huțul din Bucovina

Constantin-Andrei PĂTRĂUCEAN

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

andreiconstantin150@gmail.com

Abstract: The Hutsul minority from Bukovina represents an area of interest for researchers from several points of view: historical, literary, linguistic, ethno-folkloric. The present study is an analysis of the cultural extremism that appears in the relationship between Romanians and the Hutsuls, but also within the Hutsuls society, known as an isolated, conservative group and preserver of old traditions and rituals. Due to the fact that stereotypes about the features of a collectivity were constantly developed in the collective mind of the archaic world, they eventually led to the formation of sometimes false ideas or prejudices by which ethnic communities lived in conflict. Mircea Streinul is a writer from Bukovina who in the novel *The Wolf from Hutsul Land (Lupul din Țara Huțulilor)* presents the ethnic specificity of the Hutsuls group and analyzes the mythical valences of an archaic civilization that manifests through an extremist identity, with its own laws, without subordinating to anyone.

Keywords: *Hutsuls, civilization, extremism, stereotype, Mircea Streinul.*

În cadrul zonelor etnografice care au în componență grupuri etnice minoritare, extremismul cultural se dezvoltă pe baza unor stereotipuri, prin intermediul cărora se vor forma în mentalul colectiv anumite concepții, idei și reprezentări prin care se califică existența unei populații minoritare. Folclorul, în esența sa, conține stereotipii care se formează mai ales pe baza caracterului oral, iar astfel se transmite din generație în generație informație folclorică ce riscă, de cele mai multe ori, să cadă în extremism, fie el pozitiv sau negativ.

În dicționarul de psihologie socială (Tucicov 1981), stereotipurile sunt prezentate ca fiind reprezentări simplificate *a priori* altor judecăți obiective în ceea ce privește un anumit grup. Extremismul stereotipic poate funcționa în dublu sens: este vorba despre un autoextremism stereotipic, atunci când grupul social se caracterizează pe sine însuși, dar și despre o manifestare a credințelor alterității asupra acestora. Loretta Handrabura analizează stereotipurile într-un articol despre caracteristicile folclorului literar (Handrabura 2017), susținând că acestea reprezintă o realitate în ceea ce privește judecata exagerată care se potrivește unui întreg grup. Prejudecățile conduc astfel la o interpretare de multe ori discriminatorie, iar acest lucru se petrece mai cu seamă în cadrul folclorului, acolo unde caracterizările interetnice sunt pline de stereotipii, prin

intermediul cărora grupurile etnice se tachinează reciproc, găsimu-se chiar și la populația din cadrul aceluiași grup.

Fenomenul extremismului este recunoscut la nivel mondial, fiind o problemă care se manifestă în multe domenii, în special în cadrul politicii, aflându-se și astăzi într-o continuă cercetare și diagnosticare. Utilizat și în timpul războaielor (Războiul Civil din SUA, Primul Război Mondial în Franța), termenul este utilizat intens, începând cu secolul XX, atunci când ideile sau acțiunile oamenilor au fost considerate exagerate și au produs efecte negative. Ca set de convingeri și atitudini ce provoacă anumite conflicte, extremismul conține o poziție categorică pe care un individ sau un grup o exprimă în relație cu o anumită idee sau problemă, fie politică, socială, economică sau culturală.

Grupul etnic al huțurilor trăiește în zona de munte a Bucovinei, stabilindu-se aici încă din secolul al XVII-lea, găsim în regiunea Bucovinei condiții prielnice, cu ajutorul cărora puteau depăși traiul din ce în ce mai greu din Galiția, cum ar fi lipsa de muncă, foametea sau condițiile politice. Numeroasele teorii cu privire la originea huțurilor se datorează faptului că aceștia nu și-au consemnat vreodată istoria, ducând o viață izolată în comunitățile pe care le-au format pe vârfurile munților, trăind în spirit liber și păstrându-și specificul etnic. Valea Sucevei și Valea Putilei către Ceremuș au fost populate de etnici huțuli pe crestele înalte ale munților, aceștia ocupându-se de-a lungul timpului cu activități păstorești, cu agricultura și plutăritul. Colonizarea pe care huțulii au întreprins-o în anumite zone din Moldova este pusă în unele surse și pe baza expedițiilor realizate de domnitorii moldoveni în Pocuția.

Studiile științifice sau operele literare despre minoritatea huțulă din Bucovina aproape că lipsesc. Casian Balabasciuc este însă unul dintre prozatorii huțuli care prezintă patria huțurilor drept un spațiu mioritic în care natura este un loc sacru, izolarea reprezentând condiția necesară unei vieți liniștite și împlinite: „Încă mai există locuri în care timpul se măsoară în veacuri. Îndepărtate coclauri, zugrăvite cu pânze de ceață și aromă de rășină adastă nepăsătoare șuierul vântului peste văi nesfârșite. Plaiuri țesute cu cetină verde și cu cenușiu de stâncă sfârâmată în neiertătoarele gheare ale timpului coboară infinitul mai aproape de inima codrilor de molid.” (Balabașciuc 2006: 5) Pentru huțuli, sacralitatea naturii impune un anumit comportament ritualic care se poate observa atât în legedende și fapte folclorice care circulă pe cale orală, cât și în cadrul creațiilor culte care au ca sursă de inspirație viața huțurilor.

Romanul lui Mircea Streinul, *Lupul din Țara Huțurilor* (Streinul 2017), propune o imagine a valențelor mitice care există în cadrul societății arhaice a huțurilor, prezentând destinul unui tânăr huțul orfan ce refuză civilizația în schimbul sălbăticiei în care își dorește să trăiască, considerând divinitatea ca fiind prezentă în fiecare spațiu din natură. Misterul populației huțule ține astfel de sălbăticia naturii în care huțulii se simt puternici și neagă importanța civilizației care ar reprezenta o piedică în cadrul valențelor mitice specifice acestui grup. Încă de la începutul romanului, Streinul îi caracterizează pe huțuli ca fiind aprigi, retrași și neînfricați, dar în același timp atrage atenția asupra panteismului: „Departee de civilizație și de legi trăiește neamul cumplit al huțurilor. Neavând teamă decât de Dumnezeu și de duhurile pădurilor, acești

oameni aspri și ne-ndurați duc o viață proprie, în care nimeni nu cutează să se amestece, și obiceiurile îs barbare ca sălbăticia naturii.” (Streinul 2017: 3).

Autorul ne introduce în lumea barbară a huțurilor, prevenindu-ne în ceea ce privește comportamentul „cumplit” al acestora care au propria lege și nimeni nu le poate sta în cale, în afară de conștiința existenței unei divinități care produce teamă. Începutul textului stă sub semnul existenței sălbăticii ca un loc care separă pădurea de civilizație, pe huțuli de mediul civilizațional care va deveni în cele din urmă ostil. Trenul ajunge la Vijnița, însă nu mai poate înainta în munții care „se ridică până la cer” (Streinul 2017: 184) din cauza sălbăticii care separă cele două lumi. Singura legătură pe care huțulii o au cu civilizația este vara, atunci când bărbații coboară munții pentru a ajunge la Vijnița sau Cernăuți, acolo unde pot câștiga bani în fabrici care să le ajungă pentru iarna geroasă care va urma.

Fiind grup minoritar, suntem tentați să credem că extremismul se manifestă ca desconsiderare pe care românii o aplică în ceea ce îi privește pe huțuli. Cu toate acestea, stereotipurile apar chiar și în sens invers, huțulii luându-i în derâdere pe români, așa cum întâlnim încă de la începutul romanului. Datorită constituției fizice puternice, huțulii nu aveau frică nici de animale, nici de geruri, trăind în comuniune cu acestea și construindu-și o lume în care străinii nu aveau ce căuta: „Înalți, robuști și tari de rup fier în mâinile lor, trăind de-a valma cu lupii, cu urșii și cu ereții, iubind cu sălbăticie pericolul care-i pândește la tot pasul și luptând cu orcanele, cu viscolul și cu gerurile, huțulii disprețuiesc omul de șes și-l iau în derâdere.” (Streinul 2017: 185).

Voncic este personajul principal al romanului, un băiat sărac de care întregul sat își bătea joc, numindu-l inoric „Voncic, băiatul caprei” (Streinul 2017: 188). Un bătrân își face milă de el și îl ia sub acoperișul său, însă acesta moare, iar Voncic, dorindu-și să trăiască liber, dă foc bordeiului, ia capra și câteva lucruri și se face nevăzut. Odată cu vremea care se înrăutățește, băiatul aude râsete din foc, asociind acest lucru cu duhurile rele ale bordeiului, acesta fiind de fapt momentul în care începe maturizarea băiatului.

Voncic este nevoit să înfrunte un destin care are la bază ideea de *fortuna labilis*. Voncic pare că trăiește în permanență un coșmar, încă de când vede șerpia care stau în cenușa bordeiului, apoi când privește stâncile uriașe din desișul brazilor care au fost prăvălite acolo de draci, conform legendelor. Vremea extremă, cu ierni geroase și întunecoase, cu nopți înfricoșătoare va fi reprezentativă pentru pădurile pustii ale huțurilor, așa cum întâlnim, de pildă, în povestirile lui Casian Balabașciuc.

În peregrinările sale, va avea mereu vedenii și de aceea i se pare încă de la început că vântul are glas de om și îl apucă frica. În acest sens, Mircea A. Diaconu susține într-un studiu substanțial despre viața și opera lui Mircea Streinul, că în lumea satului se formează peisaje care se disting printr-o atmosferă halucinantă în care omul este pus în fața unor credințe pe baza cărora se formează un așa-numit duh al satului care poate chinui, sau din contra, poate transpune lumea într-un peisaj misterios pe care oricine este tentat să îl descopere: „Există un duh al satului, o demonie a eroilor – chiar atunci când ei se mută în mediul citadin –, o atmosferă halucinantă care

metamorfozează continuu peisaje și ființe, fără de care romanele lui Mircea Streinul ar fi rămas simple contururi înfățișând obiectiv date etnografice, specificul local. Acest duh, care traversează substanța epică, transformă posibilă monografie a satului bucovinean într-una a sufletelor posedate, stăpânite de un demon interior, tulburate de spectrul misterios al lunii și de mirajul morții.” (Diaconu 1998: 112-113). Astfel, Mircea A. Diaconu analizează intenția lui Streinul de a aduce în fața cititorului o comunitate rurală în care există o adâncime și o întunecime care transcend viața de zi cu zi, impactul și relevanța operei sale fiind garantate. Criticul consideră scrierile epice ale lui Streinu adevărate *metafore narrative* (Diaconu 1998: 113).

Dimensiunea panteistă care guvernează existența huțului este probată prin numeroase situații pe tot parcursul romanului: își face un culcuș din frunze în peșteră și înainte să adoarmă, crestează în peretele peșterii semnul crucii, care să îl protejeze de-a lungul nopții, rememorând în același timp întâmplările curente prin care trecuse: boala și moartea bătrânului, incendierea bordeiului, viscolul cumplit pe care îl înfruntase. Tot în acest moment, scoate briceagul și își crestează un semn și pe piept, considerând sângele ca o jertfă pe care o poate aduce spiritelor pădurii, în sensul unei înfrățiri care să îl păzească de ființe supranaturale: iele, iasme, Muma Pământului și alte duhuri necurate care i-ar putea tulbura somnul. Ca *homo panteicus*, huțul pune moartea caprei pe seama faptului că nu i-a făcut semnul crucii și astfel duhurile pădurii au împins-o în prăpastie.

În numeroase rânduri, apar în roman trimiteri la judecata aspră și neiertătoare a huțurilor¹. De pildă, la un moment dat, în peștera unde se adăpostește Voncic apare un străin care se întoarce de la Cernăuți; aceștia se împrietenesc, iar după ce îi oferă lui Voncic mâncare bună și rachiu, ascultă ploaia și îi povestește huțului despre viața tristă și suferințele acestuia din dragoste. Voncic nu îl lasă pe acesta să coboare în sat, întrucât huțului aplicându-și propria lege, îl vor omorî cu pietre din cauză că și-a părăsit logodnica pentru o altă femeie din Cernăuți. Fiindcă își dorește să moară în patria lui, legat fiind de pământul în care s-a născut, acesta se va întoarce în satul huțurilor; „Te vor omorî... și Voncic își umezi buzele uscate de iritare. Te-or lovi cu pietre, te vor chinui și ți-or arunca în vreo prăpastie trupul. Nu te duce la ei...” (Streinul 2017: 203). Sinuciderea logodnicei străinului care apare în peștera lui Voncic reprezintă un prilej de observare a extremismului pedepsei la care va fi supus străinul care își părăsise logodnica huțulă pentru o văduvă

¹ În acest sens, merită să amintim figura huțului Luchian Cobiliță din raionul Putila (cătunul Crasnei-Sârghieni), Ucraina (ucr. transliterat *Lukean Kobilîtea*) despre care amintesc specialiști precum R. F. Kaindl, Yuri Fedkovici, sau Mihai Iacobescu. Acesta a încercat să înfăptuiască dreptatea prin răscoalele țărănești pe care le-a condus între 1843-1844 și 1848-1849. Fiindcă era un huțul bogat, acesta va dovedi o judecată aspră, mai ales din poziția de reprezentant al comunității țărănești căreia îi va apăra interesele, atunci când țaranii aveau interdicție în ceea ce privește folosirea liberă a pădurilor și pășunilor. În contextul Revoluției de la 1848, acesta va fi ales ca deputat al țăranilor din Bucovina și va instaura o răscoală a iobagilor timp de un an, participând, de asemenea, la Adunarea populară de la Vijnița, acolo unde își plasează și Mircea Streinul o parte din acțiunea romanului. Fiind arestat un an mai târziu, acesta se va îmbolnăvi și va muri la Gura Humorului în 1851.

din Cernăuți. Este, cu alte cuvinte, o jertfire din proprie inițiativă, străinul dorindu-și să moară în neamul huțurilor.

Voncic începe să aibă halucinații, i se pare că „brazii foșneau a om rătăcit prin întuneric” (Streinul 2017: 204), iar dimineață observă că străinul dispăruse. Așa cum era legea huțului, Voncic își face cruce de fiecare dată când se prăbușea un copac și începe să aibă vedenii cum un om este bătut cu pietre. Ca într-un scenariu de nuvelă fantastică, fenomenele meteorologice extreme vor fi prezente până la finalul acțiunii, vremea înrăutățindu-se gradual, accentuând astfel tensiunea epică.

Romanul este completat de fraze puternice care surprind situațiile extreme prin care trec personajele. Când se pornește spre sat, huțulul își face o cruce printre picăturile de ploaie, găsindu-i pe oameni în piața din fața cimitirului, unde străinul era legat de un stâlp cu rănilor sângerânde și trăgea să moară. Femeile bătrâne huțurile controlează viața străinului, introducând degetele, așa cum se obișnuia, în rănilor acestuia, convingându-se că nu tresare și că este mort. Se apropie de el, simte mirosul sângelui cald, este îmbrâncit și cade în baltă; dă foc la case și pleacă mai departe: „Încă, în noaptea aceea, limbi de foc-roșii, albastrui sau trandafirii-izbucniră ca niște păsări fantastice din casele cătunului.” (Streinul 2017: 210).

După un an de pribegie, cunoaște o fată pe nume Ianca, de care se îndrăgostește. Când o vizitează pe aceasta, huțului merg să îl verifice: un obicei interesant al huțurilor existent aici este legat de faptul că bătrânii aruncă sare pe fată, semn că îi urează să rodească sămânța lui. Naratorul prezintă apoi o scenă de la masa huțurilor: „Ciobanii coborau să bea lapte cu miere sau vin îndulcit. (...) Laptele fumega aromitor pe masă; bucăți mari de caș alb ca omătul înconjurau mămliga aurie, iar un clondir bulbucă se-odihnea boierește lângă o huscă de sare, dolofană și surâzătoare. Tatăl fetei turnă rachiu în pahare.” (Streinul 2017: 221).

La un moment dat, într-o noapte se pornește un viscol puternic („draperii de zăpadă se-agitau fantomatic la geam”, (Streinul 2017: 227), iar huțulul își dorește să rămână la fată, însă părinții acesteia îi dau rachiu și îl trimit acasă. În întunecimea și viscolul nopții se întâlnește cu lupii, dar scapă și ajunge în peșteră, unde aprinde focul, iar în timp ce adoarme la căldură, are vedenii și gânduri profunde. Împlinește optsprezeceani și își dorește nunta cu Ianca, însă înainte de aceasta trebuie să aibă loc procesul de inițiere cu o femeie experimentată: „Uite cum stau lucrurile. Tu erai fecior. Obiceiul, obicei tare ca o lege, este ca feciorul să se-ncerce întâi la altă femeie decât la o logodnică, atunci când logodnica-i fecioară. Eu îs femeia satului... Anume pentru treburi de-aiestea... Toți feciorii trec pe la mine... Așa-i obiceiul din buni-străbuni, obicei cumplit... E ca și cum cineva m-ar bate cu pământ peste suflet.” (Streinul 2017: 235).

În noaptea nunții, Voncic se gândește la altă femeie, iar ulterior se mută cu soția sa în singurătatea munților. Din cauza faptului că nu câștiga niciun ban, nevasta lui va fi veșnic nemulțumită. Din cauza reproșurilor permanente ale soției, acesta se retrage noaptea în grajd, acolo unde plânge la gâtul iepei. Fuge de acasă pe culmile pădurii, acolo unde i se pare că este mai aproape de Dumnezeu, în timp ce dragostea pentru Ianca devine extrem de chinuitoare. Cu

toate acestea, în cele din urmă pleacă la Vijnița pentru a câștiga bani pentru Ianca, luându-și cu sine toporul de care nu se despărțea niciodată. Aici îl cunoaște pe Sidor cu care va lucra la plutărit, acesta din urmă pierzându-și viața într-o zi când încearcă să își salveze pluta din fața râului învolburat. Voncic va avea o aventură pasageră cu Ania, ibovnica lui Sidor, care îi fură toți banii cu care urma să se întoarcă acasă. În lipsa banilor, merge la contrabandistul Vasecic Olinic, iar oamenii din clanul lui Olinic îi pun porecla „lupul”, întrucât acestuia îi plăcea să stea singur.

După o perioadă în care se ocupă de contrabandă, se va porni spre casă și le găsește pe Ianca și Irina împreună; află de la Irina că Ianca născuse, însă copilul a murit. Față de Voncic, Ianca o amenință pe Irina că o va pârî bătrânilor satului pentru „stricare de casă” și că va fi ucisă și ea, la rândul său, cu pietre. Între patru ochi va fi momentul în care Irina îi declară dragostea lui Voncic, acesta pleacă de acasă, iar Irina se va sinucide. Își face semnul crucii de fiecare dată când i se pare că îi vede umbra, iar șarpele vânat care îi taie calea ar trebui interpretat ca o întruchipare a acesteia. Refugiindu-se din nou în natură, Iosif, sluga sa, îl urmărește și îi mărturisește că Ianca îl obligă să bată calul, apoi îi veghează somnul lui Voncic și omoară două vipere care se apropie în somn de el, semne prevestitoare ale râului: „Iată, aici îs doi șerpi, pe care i-am ucis, căci se-apropiau de tâmpla ta. Vipere, amândouă! Privește capul lor. Au semn mare.” (Streinul 2017: 293).

Romanul se încheie cu afundarea lui Voncic în pădure după ce Ianca i-a omorât calul cu lovituri de topor, pădurea fiind un refugiu din fața dezamăgirii gestului soției sale, loc unde va fi așteptat de lupul crescut de Luca Bătrânul: „La răsăritul soarelui, huțulul ajunsese lângă pădurea de miazăzi. Înainte de a intra în hotarele ei întunecate, se opri să mai privească o dată lumea pe care-o părăsea.” (Streinul 2017: 301).

Debutul romanului stă sub aura unei semnificații ezoterice, prin descrierea unei zone de munte greu accesibile, departe de civilizația care ar putea dăuna autenticității și sălbăticiii pădurii. Mircea Streinul delimitează *ab initio* cele două lumi pe care le va confrunta Voncic pe parcursul romanului, încă din primele rânduri unde prezintă trenul care se oprește la Vijnița și care nu mai poate înainta în munții ale căror poteci sunt sălbatice. De aici, oamenii sunt luați cu căruțele și conduși mai departe, însă și acestea se opresc când potecile devin inaccesibile trecătorilor. De acum încolo începe Țara Huțulilor, într-o izolare sălbatică unde puțini reușesc să ajungă. Gestul de a-și cresta pielea după ce face semnul crucii cu un briceag în pereții peșterii demonstrează sacrificiul pe care orfanul huțul trebuie să îl realizeze pentru a intra în relație cu spiritul destul de imprevizibil al mediului sălbatic din pădure. Contrastul sângelui jertfit care cade pe zăpada albă se completează de interpretarea ritualică a pierderii caprei.

Toate deciziile pe care Voncic le ia de-a lungul acțiunii au ca scop formarea unei ipostaze în care sufletul personajului este avid după spațiul original, acolo unde ființa se regăsește doar prin intermediul naturii. Huțulul trăiește diferite etape ale maturității, puse din start sub semnul impulsurilor aproape sălbatice și prin ignorarea spațiului civilizator. Prin incendierea

bordeiului bătrânului austriac și prin drumul pe care îl parcurge prin noaptea din ce în ce mai grea, are loc debutul în inițierea legăturii acestuia cu natura. Cu toate acestea, un element prin care Voncic nu renunță cu totul la mediul civilizațional este reprezentat de cărțile pe care acesta le ia de la bătrân și din care mai citește la lumina focului.

Populația huțulă se identifică în cadrul unei societăți închise pe care Mircea Streinul o imaginează în cadrul unui univers care este dominat de ritualuri, legende și tradiții care nu permit astfel alinierea cu mediul exterior civilizațional. Acest lucru se petrece mai ales și din cauza faptului că huțulii nu și-au propus vreodată să își consemneze istoria și au trăit după un sistem de reguli proprii în care nu au permis să se amestece populații din exterior.

Este evident că misticul prezent în cultura huțurilor nu provine doar din faptul că sursele istorice legate de proveniența și demografia inițială a acestora lipsesc sau nu sunt precise, ci acesta depinde în special de modalitatea acestora de a exista, modalitate care se transmite până astăzi, cu modificările care s-au impus între timp. Romanul nu prezintă conflicte interetnice sau interferențe culturale prin care să iasă în evidență relațiile cu alte etnii, ci se concentrează asupra miturilor existente în spațiul silvan huțul care nu poate fi înțeles fără complicitatea pe care cel din exterior trebuie să o dovedească pentru cunoașterea misterele și cutumelor huțule.

Pentru Voncic, pădurea nu mai reprezintă labirintul din care eroul trebuie să găsească ieșirea. Pădurea va deveni însăși casa huțului, loc în care acesta va reuși să se autocunoască. Imaginea străinului care se întoarce din Cernăuți și nimerește în peștera lui Voncic poate fi un alter-ego al acestuia, întrucât amândoi simt o atracție inexplicabilă către un spațiu considerat important sau sacru: străinul vine de la Cernăuți și este capabil să își accepte moartea care se va întâmpla pe meleagurile natale, deci în patria huțurilor, iar Voncic, pentru a-și putea accepta soarta, va evada de fiecare dată în sânul pădurii, acolo unde se simte împlinit. Are loc, cu alte cuvinte, o întoarcere la semnificațiile primordiale, acolo unde divinitatea deține un loc foarte bine stabilit. Ideea interesantă constă în faptul că Dumnezeu nu reprezintă singura instanță divină din mentalul huțurilor pentru că Voncic se supune și unui set de reguli ca o expresie a păgânismului.

Un personaj nelipsit de importanță este Puica, iapa care îi rămâne lui Voncic după moartea străinului. Având același rol pe care îl avusese și capra la început, Puica se transformă într-un sfetnic și un bun ascultător al lui Voncic, aceasta primindu-l la gâtul ei de fiecare dată când bărbatul simțea nevoia să se confeseze cuiva. Este cea mai trainică relație care se desfășoară în tot romanul: nici măcar cu Ianca nu poate lega o astfel de relație, cu excepția celor câteva clipe de la începutul relației acestora. Mai mult decât atât, scena de la nunta celor doi în care bărbatul își lasă mireasă și merge la plimbare cu Puica probează afirmația de mai sus. Are o încredere atât de mare în animal, încât se lasă purtat chiar și noaptea prin pădure de instinctul acestuia. Mai mult decât atât, moartea Puicai echivalează cu finalul romanului, demonstrând că Voncic nu este dispus să își creeze alte relații în cadrul societății, iar suferința în urma pierderii calului îl va mâna să se stabilească în sânul pădurii și să urască oamenii.

Mircea Streinul promovează în romanul său un huțul *homo panteicus*, care își respectă demnitatea și tradițiile gliei care se transmit de veacuri, existând un conflict între mediul civilizațional și elementele panteiste, la limita cărora se dezvoltă uneori stereotipuri sau extremismul ca exagerare a legilor și credințelor huțule. În sensul acesta, Voncic este exponentul a două firi: cea panteistă și cea supusă civilizației. De cealaltă parte, Ianca este un exponent doar al mediului civilizațional: „ea îl tot îmboldea de Voncic să se dea cu bărbații din sat”. (Streinul 2017: 239).

Autorul nu se va pronunța însă în legătură cu favoarea sau dezafoarea unui mediu, ci el scoate în evidență deciziile pe care le ia huțulul. Spre finalul textului, se va dovedi că Ianca nu poate părăsi mediul civilizațional și astfel îi va spune lui Voncic să o ucidă.

Existența unei minorități etnice în cadrul unei populații majoritare aduce, din punct de vedere folcloric prejudecăți, fie ele discriminatorii sau nu. Cert este că de acest lucru au suferit și huțuli din Bucovina, însă ei nu l-au considerat ca pe o nedreptate, ci l-au luat ca atare, păstrându-și specificul etnic și trăind după bunul plac în comunitățile lor izolate. Dacă Nicolae Iorga, în peregrinările sale prin Bucovina îi face pe huțuli „bețivi și stricați”, dacă românii i-au considerat „sălbatici” și că stâlcesc limba română, se poate spune că au fost vitregiți de istorie, însă, așezându-și locuințele pe vârful munților au încercat să trăiască izolați și să nu deranjeze pe nimeni. Venind din Galiția, și-au acceptat statutul și au lucrat pământul mănăstirii Putna, primind parte în zona de munte a Bucovinei. Extremismul culturii populare îi va face ca la recensăminte să nu se declare huțuli, întrucât numele de *huțul* a fost utilizat peiorativ „huțul-hoțul” până de curând.

Fără să fie numită în mod deosebit o societate extremistă, populația huțulă pe care Streinul o alege să fie protagonistă în opera sa are rolul de a se forma ca un mediu închis, așa cum aflăm încă din primele fraze ale romanului, mediu care produce sentimentul unui mister datorită ritualurilor și credințelor care guvernează patria huțulă. Voncic devine extrem, mai ales atunci când își părăsește soția din cauza faptului că nu își dorește să asimileze trăsături ale civilizației. Refugiul în sânul naturii vine ca o condiție obligatorie ca el să își poată continua viața.

BIBLIOGRAFIE

- Balabașciuc 2006: Casian Balabașciuc, *Stranii povestiri huțule*, Moldovița, Editura Cibela.
- Costin 2018: Claudia Costin, *Limbaj și cultură*, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare”.
- Diaconu 1998: Mircea A. Diaconu, *Mircea Streinul. Viața și opera*, prefață de Const. Ciopraga, Rădăuți, Editura Institutului Bucovina-Basarabia.
- Handrabura 2017: Loretta Handrabura, *Repere conceptuale pentru un demers imagologic în analiza folclorului literar (II): Stereotipurile*, Chișinău, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.
- Streinul 2017: Mircea Streinul, *Ion Aluion. Lupul din Țara Huțurilor* (ebook), ediția a V-a, Chișinău, Editura Cartier.
- Tucicov 1981: Ana Bogdan-Tucicov, *Dicționar de psihologie socială*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.